

Zdravíme pana
E. INGRISE
Kalifornie

30 centů

TELEFONY:
(312) 749-1891
(312) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 032670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVI

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ÚTERÝ 5. PROSINCE 1989 - Čís. 86

TUESDAY, DECEMBER 5, 1989

marxismus-leninismus nemůže zůstat morálním základem vzdělání

PRAHA - Československo

Československý parlament po pětihodinové debatě odhlasoval odstranění článku č. 4 z ústavy, který hovořil o vůdčí roli komunistické strany ve státě a tak jí dával zákonné právo diktátorsky vládnout. Dále byl odstraněn z ústavy dodatek č. 16, který za státní ideologii prohlašoval marxismus-leninismus a činil marxismus-leninismus morálním základem vzdělání. Parlament také schválil požadavek opozice, aby byla ustavena komise mající za úkol vyšetřit, kdo je vinen za

masakrování demonstrujících studentů dne 17. listopadu. Zasedání parlamentu bylo poprvé vůbec přenášeno televizí. Nový vůdce komunistické strany Karel Urbánek v projevu ke stranickým funkcionářům musel doznat, že komunistická strana je v obraně, že opozice se ujala iniciativy. Neopomenul ale zdůraznit, že je třeba, aby opozice převzala vůdčí roli, protože to prý by nebyla demokracie. Urbánek rovněž zavrhl požadavek Občanského fóra o rozpuštění závodních Lidových

Pokračování na straně 2

1848, 1948, 1989

William F. Buckley, Jr.

Jsou tu chvíle, kdy situace ve východní Evropě připomíná přehráni dění z roku 1948. Tehdy nestálé, doleva zaměřené koalice byly zničeny jejich komunistickými 'členy'; nyní jde opět o koalice, ale partnery ztrácejícími moc a legitimitu jsou komunisté. Ještě lepší přirovnání je s rokem 1848, kdy rakousko-uherským mocnářstvím otřáslo vření nacionalismu.

V této době to začali Poláci s uspořádáním voleb, v nichž komunisté ztratili skoro všechna místa v parlamentu, o která se svobodně hlasovalo; Polsko má nyní prvního nekomunistického ministerského předsedu za více než čtyřicet let. Jako další přišlo na řadu Maďarsko: hrdina z doby povstání v roce 1956 Imre Nagy byl znovu pohřben s poctami, komunistická strana změnila jméno a země se formálně prohlásila za 'republiku'. Ve Východním Německu nejstarší ze staré gardy Erich Honecker byl odstraněn z úřadu pro něho ponižujícím utikáním jeho poddaných a to v předvečer oslav 40. výročí trvání východoněmeckého režimu. Jeho nástupce Egon Krenz je uznáván Willy Brandtem ze všech lidí za 'přechodného' vůdce. Statisíce lidí pochodují v Lipsku, v Drážďanech, a pochody se stávají běžnými. Luteránští duchovní považovaní historicky za nejpoddanější v Evropě požadují reformy. V Praze se odbývá desetitisícové shromáždění na Václavském náměstí. Policie tluče lidi. Ale dny československé vlády jsou sečteny.

Tento úžas vzbuzující vývoj by se nemohl odehrávat bez upřímného nebo mrzutého souhlasu Moskvy. Sovětští mluvčí vtípkují, když hovoří o 'doktríně Franka Sinatry', která nahradila nyní dřívější Brežněvovu;

Pokračování na str. 3

Není snadné získat mladé pro socialismus

-rfe/m.-

Politici všade na svete vychvalují mládež ako nádej a budúcnosť národa. Pritom však robia takú politiku, ktorá vyvoláva u mladých ľudí znepokojenie, hnev a cynizmus. V tom vŕžia korene odcuzenia, ktoré často vedú ku konfliktom medzi generáciami.

Mladí ľudia sú vo svojej podstate nadšení idealisti, ktorí pozorujú svet dospelými vnímavými a kritickými očami. Horia túžbou odstrániť krivdy minulosti. Každá mladá generácia chce budovať nový svet, ktorý by bol krajší a spravodlivejší než ten, čo zdedia od predchádzajúcej generácie. Generačné spory - o ktorých sa vždy tak

Pokračování na str. 3

Tisíce se shromáždily v pátek v Bratislavě k oslavě vládního rozhodnutí, že se v pondělí začnou odbourávat opevnění z ostnatého drátu podél některých částí československých hranic

Spirála inflace hrozí Sovětům. Konzumenti topící se v rublech, nemají je za co utratit

Edward Greenspon

V Sovětském svazu perestrojku často definují jako revoluci v revoluci, nabízející dvojnásobný počet šancí pro věci, aby pochybily. Gorbačovův program přestavby těžce skomírá. Ctíme, co o tom píše Edward Greenspon z torontského deníku Globe and Mail. Je to jedna z pěti částí jeho pětidílného seriálu.

Moskva - Nejdelší fronta ze všech se tísni v moskevském mamutím nákupním středisku GUM a pracně se štrachá k obchodu s klenoty, jehož vedoucí je Tat'ána Tkačenko.

"Před takovým měsícem, kdo by si mohl představit něco takového", praví s povzdechem, upírajíc zrak na řadu šedivých tváří přitlačených k okenní tabuli výkladu.

Minulý měsíc jí byl jednou noční můrou, jak nasuptění kupující den co den obléhali její obchod, lapali po prstenech, náramcích, náušnicích, cokoli se jim dostalo do rukou. Ti pak, v zavírací hodinu doposud stojící kolem, neváhají dát průchod své nespokojenosti. "Lidé jsou jako blázni", Tkačenkova uzavírá.

S inflací hrozící vymknout se z kontroly, sovětské občany bezradní, jak naložit s rubly, se oddali bezhlavému nákupu zlata. "Mám doma řůru peněz a nevím, co s nimi", stěžuje si zřejmě vysoce rozumově založená žena středního věku s více zlata v zubech než má soužka Tkačenko zbývajícího zboží ve svých zásuvkách. Pět a půl hodiny

Pokračování na straně 3

ZPRÁVY ZE SVĚTA

milicí, ozbrojených jednotek komunistické strany v továrnách a závodech, odstranění komunisty dosazených ředitelů továren a prodání komunistickou stranou vlastněných majetků. Nový mluvčí Občanského fóra Jiří Dienstbier prohlásil, že demokratická revoluce pokračuje rychleji, než sama opozice předpokládala. Člen politbyra Vasil Mohorita předpověděl, že ke svobodným volbám může dojít do jednoho roku a dodal, že by bylo naivní si myslet, že komunistická strana v nich zvítězí. Komunistická strana pak koncem minulého týdne odsoudila Sověty vedenou invazi Československa v roce 1968. Vysoké stranické kruhy pak uvedly, že toto odsouzení invaze může vést k rehabilitaci tehdejšího komunistického vůdce Alexandra Dubčeka a dalších obětí poinvazní čistky ve stranickém a vládním aparátu. Na opoziční Občanské fórum toto rozhodnutí nečinilo žádný dojem. Mluvčí Jiří Dienstbier k tomu sdělil, že k tomu není co říci, když někdo po dvaceti letech schválí něco, co každý dávno věděl po celých těch dvacet let. Rovněž nezapůsobila na reformní skupinu, která se vytvořila uvnitř komunistické strany samotné a která se nazývá Demokratické fórum. Její mluvčí Rudolf Přepratil řekl, že tato frakce také invazi odsoudila a chce, aby bylo vráceno členství ve straně Dubčekovi a jiným po invazi ze strany vyloučeným členům. Vasil Mohorita ohlásil, že politbyro na své schůzi vypracovalo 'akční program', který má být schválen na mimořádném sjezdu strany, k němuž má dojít koncem tohoto měsíce. Mohorita dále sdělil, že strana se vzdala jakýchkoliv nároků na kontrolu tisku a kulturních organizací a že uznává, že členové strany nemohou využívat svých stranických legitimací k získání výhodných pracovních míst. Československá tisková kancelář ČTK oznámila, že armáda počala odzbrojovat Lidové

milice, jak si opozice přála. Odzbrojení milicionářů mělo skončit 26. XI. t. r. Není však prozatím známo, jaká má být budoucnost milicí, jejichž členy byli dělníci a pracující v závodech, kteří byli také za službu v nich placeni. Ekonom Walter Komárek, který je předním kandidátem opozice na funkci ministerského předsedy v nekomunistické vládě, se vyjádřil, že opoziční Občanské fórum je ochotné přespříliš dělat kompromisy s komunisty. Na tiskové konferenci hovořil o neochotě Občanského fóra vznést maximální požadavky při jednáních s komunistickou stranou, která je na ústupu, a jako příklad uvedl doporučení Občanského fóra, aby ministrem obrany v koaliční vládě byl komunist, když to bude ale civilista. Občanské fórum ale říká, že ministr obrany může být komunist jen za předpokladu, když ministr vnitra, který kontroluje policejní složky, bude nekomunist a když oba ministři budou civilisté. Dosavadní československá vláda pak také ohlásila zrušení pohraničních překážek - odstranění ostnatých drátů, minových polí a hlídacích věží - na hranicích s Rakouskem, počínaje sobotou 2. listopadu. Tyto překážky však zůstanou na místě na hranicích se Západním Německem, které je členem Severoatlantického obranného paktu NATO. Univerzitní studenti, kteří jsou na stávce již po dva týdny od počátku vypuknutí nekrvavé, dočasně organizované a ukázněné revoluce proti komunistickému režimu, prohlásili, že budou ve stávce pokračovat, nebude-li jim vyhověno složení nové nekomunistické vlády. Složením byl pověřen současný ministerský předseda Ladislav Adamec a ve vládě nemusí být nikdo z Občanského fóra za předpokladu, že kabinet se bude skládat z lidí, které opozice schválila.

Politická opozice vedená Občanským fórem dala ministerskému předsedovi Ladislavu Adamcovi lhůtu do minulého neděle, aby sestavil novou vládu, která by splňovala požadavky opozice. Adamec však v nové vládě pone-

chal z 21 členů 16 starých komunistů, včetně generála jako ministra obrany. Prezident Husák v neděli 3. listopadu novou vládu schválil, ale Občanské fórum vyzvalo Adamce, aby do příští neděle sestavil opět novou vládu na podkladě původně stanovených požadavků. Vedoucí studentů vyhlásili okamžitě, že půjdou zase v pondělí demonstrovat do ulic. Prezident Husák dostal sám lhůtu do 10. prosince, aby rezignoval, ale tento požadavek opozice odmítl. Očekává se, že bude k rezignaci donucen i vlastní stranou.

BERLÍN - Východní Německo

Na nátlak i samotných komunistů se v neděli 3. listopadu vzdali svých postavení nejenom členové vládnoucího politbyra s novým komunistickým vůdcem Egonem Krenzem v čele, ale také členové Ústředního výboru východoněmecké komunistické strany.

MANILA - Filipíny

Filipínská prezidentka Corazon Aquinová ohlásila minulou neděli, že odmítá návrh povstalců na uzavření příměří. Vojenské povstání proti Aquinové si vyžádalo prozatím nejméně 51 mrtvých a 300 zraněných od pátečního začátku pokusu o převrat. Velitel obranných sil hlavního města brigádní generál Biazon uvedl, že ačkoliv povstalci se zmocnili vojenského tábora Aguinaldo, po čtyřech hodinách boje vyslovili souhlas s vyjednáváním. Kardiál Jaime Sin, manilský arcibiskup, apeloval na rebely, aby se vzdali. Filipínská mezinárodní letiště v Manile a v Cebu zůstala ještě v neděli uzavřena.

Glasnost počítat jen výběrově

Kabulský režim připouští, že v zemi jsou stále sovětské poradci. Působí prý pouze v okolí hlavního města. Ale jsou tam a tak se potvrzují obvinění, která vznesl už před řadou týdnů zvláštní velvyslanec Spojených států u Hnutí odporu Tomsen. Sověti svého času tato obvinění popírali.

K celé záležitosti několik slov. Ženevská dohoda o odchodu sovětských jednotek z Afganistanu neobsahuje žádnou zmínku o sovětských poradcích. Formálně tedy jejich přítomnost dohodu neporušuje. Podezření ale vzniká ve chvíli, když Moskva demontuje. Proč demontuje? A o jaké poradce to vlastně jde? Jsou mezi nimi například osoby, které odpalují rakety? Podle amerických odhadů bylo v roce 1979 v Afganistanu na deset tisíc vojenských poradců. V souvislosti s odchodem ze země jejich počet klesl na 5 tisíc. Kromě vojenských jsou v Afganistanu ještě jiní sovětské poradci; především na ministerstvech vnitra a informací. Afgánský prezident Nadžibullah loni na otázku novinářů, zda tito poradci zůstanou i po odchodu sovětských okupačních jednotek, odpověděl: Měli jsme je před revolucí roku 1978 a zůstanou zde i v budoucnosti. Spojené státy tehdy vyslovily výhrady. Pro americkou vládu nebylo logické, že dohoda o sovětském odchodu ze země nemá zahrnovat i poradce. Poučné na celé záležitosti je však především jedno. TASS svého času odmítl Tomsenovo obvinění jako neopodstatněné. Nyní je Kabul potvrdil. Glasnost tedy platí (jak se čas od času ukazuje) jen výběrově.

Projev soustrasti

Oznamujeme členkám a přátelům, že nás navždy opustila naše dlouholetá členka, sestra

MILADA LUKEŠOVÁ

Zesnula tiše po dlouhé, zákeřné nemoci, v pondělí, 27. listopadu 1989 v Silver Cliff, Wisconsin, ve věku 65 let.

V Miladě odešla nám oddaná vlastenka, která sedm krutých let trpěla v komunistických žalářích, a která pro svoji bezpříkladnou duševní sílu a nepodajnost byla vážena a milována nejen svými spoluvězni ale námi všemi.

Pozůstalému manželovi, dr. Františku Lukešovi, synovi Petrovi a ostatním členům rodiny vyslovujeme hlubokou a pročitou soustrast.

ČESKOSLOVENSKÁ ŽENSKÁ NÁRODNÍ RADA V EXILU

VĚRA ROKNÍČOVÁ
jednatelka

ROZINA NEHASILOVÁ
předsedkyně

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 *The Denni Hlasatel*
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.
Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):	
KANADA: in U.S. dollars	
DAILY and SUNDAYS	
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.

OVERSEAS: in U.S. dollars	
DAILY and SUNDAYS	
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)
3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 95.00 dol.	45.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslání články. Zaslání rukopisů se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00 dolar.

Freedom for Czechoslovakia

Spirála inflace...

trvalo, než se dostala na řadu.

Nejvíce pozornosti v těchto dnech je v Sovětském svazu poprávu věnováno nesnáším souvisejícím s etnickými nepokoji, hnutími národní neodvislosti a dělnickým neklidem. Leč na samém vršku seznamu zájmů země je méně známá peněžní krize.

Po 20 uplynulých roků se následnické vlády předstihovaly v tištění víc a více peněz, aby přepapírovali hospodářské úzké profily. Dnes lidé sotva najdou něco z toho, zač by vyměnili své přebytky rublů. Příliš mnoho peněz honících se za příliš malým množstvím zboží je všeobecným receptem na explozivní inflaci, ať už v Montreale nebo v Murmaňsku. A faktem tedy je, že inflace - tradičně zamítnutá jako logicky nemožná v ústředně plánovaném systému - se v Sovětském svazu doslova provalila.

Reformátoři se obávají, že inflace dosáhne výše 10 procent a další vzestup může ohrozit podporu v rámci jejich perestrojky. Někteří tamní analytisté dokonce sýčkují, že něco jako polské anebo jugoslávské cenové vzepětí visí ve vzduchu. "Na cokoli pomyslíte", poznamenal k tomu Lev Logvinov, národohospodář moskevského Ústavu vedení, "se může stát. Nic není nemožné."

V tomto klimatu rubl přirozeně upadl u publika v nemilost. Nejenže setrvává i nadále být nezměnitelným vůči cizí měně, teď už ho nelze směnít ani za úzkoprofilové zboží pod vlastním krovem, což je tou nejpodstatnější funkcí peněz.

A tak lidem, kteří se snaží zbavit se rublů, nezbyvá než vydat je za něco, co má nějakou cenu. Vysokojakostní, ručně tkané koberce zmizely z krámů a vláda nedávno vycítila zracionalizovat potřebu prodeje klenotů, omezit koupi na jeden prodejní artikl na jednoho zákazníka za jedné návštěvy.

Po pravdě řečeno, Sověti byli odvěkými zlatými medailisty, pokud se huštění horkého vzduchu do ekonomie týče. Jejich rozpočtový schodek, jak sami připouštějí, činí 120 biliónů rublů, čtyřikrát větší než americký za relativních podmínek.

Kdykoli sovětské dělníky zasoptí, státní podniky - jisty si tím, že je Velký otecko z toho dostane - kapitulují a mzdy zvednou. A tak pokaždé, když některý sovětský podnik vykázal ztráty - a těch bylo mnoho, vláda prostě natiskla více rublů. Nadbytek hotových peněz vyklopených ze sovětských kapes, nyní převyšuje hodnotu veškerého zboží nakoupeného za celý rok. V minulém roce vzrostla hora o celou jednu třetinu na velehoru o výši 450 biliónů rublů.

Taxikář, když mu někdo nabídne za svezení hotové, šlápne na plyn a v mžiku je kdesi na předměstí, zatím co jiného za pár balíčků marlborosek povozí třeba celé odpoledne.

Čemu je v těchto dnech vládě čelit, je nutnost kontroly vydání a vynaložení patřičného úsilí na vybědnutí z tohoto rublového galimatyáše. Ta slavnostně slíbila, že v tomto roce rozsekne deficit vejpůl a polovinu se sebe setřese, jenže jak američtí, tak i kanadští vladaři dobře vědí, že vytknout si redukci schodku za cíl a opravdově se zbavit nepohodlného nákladu hozením ho přes palubu jsou dvě zcela rozdílné věci.

Mluví vlády dále uvedl, že vláda hodlá uvalit trestné daně na každý z podniků, který přijde vyjednávat o zvýšení mezd přesahujícím 3 procenta. Avšak opatření pro případ bankrotu podniků v Sovětském svazu posud neexistují, takže řídit se finanční kázní v tomto směru je obtížné.

Na druhé straně rovnice Sověti povídají, že přesunou jistou část vojenské a průmyslové produkce na konzumní zboží zvýšenou výrobou ledniček a televizorů pro jednotlivce, aby mohli co popustit ze svých úspor. ("Třesky, plesky", pravil dědeček a zahleděl se k modravým dálkám. K. V. Rais a překl.). Avšak analytisté (... a my, Překl.) mají velké pochyby o tom, že by kdy k jakému masivnímu převodu děl na ledničky došlo.

Až potud se sovětské úřady promyšleně vyvarovaly zabývat se vícero radikálními podněty k vysušení rublové bryndy; tyto se pohybují mezi důtklivým voláním po zavedení nové měny - a la poválečné Západní Německo -(a Československo v r. 1953. Překl.), dovezením více západního zboží (vč. prodeje za ceny a la černý trh), prodejem dlužních úpisů a zesoukroměním bydlení.

Část zkráceno. Přel. R. Hanzlík

1848, 1948...

každá země tvrdí, že k reformám dospěla vlastní cestou. Davy lidí ve Východním Německu vykřikují 'Gorby, Gorby!' podobně jako Lafayette v průběhu francouzské revoluce vzýval Washington. A ačkoliv davy v Budapešti se vysmívají jen tak na oko vyjadřovanému přátelství se Sovětským svazem, přesto také skandují 'Gorby!'. Gorbačov doufá, že z vývoje situace v satelitních státech získá více než jen několik kol potlesku. Za ekonomickou pomoc západu nejen satelitním státům, ale i samému Sovětskému svazu, se mu zdá odstranění třeba východoněmeckého vůdce Ericha Honeckera být malou cenou, kterou musí zaplatit.

Dlouho před Gorbačovem bylo zřejmé, že komunismus jako systém je prakticky i intelektuálně mrtev. Nyní to ovšem Sověti doznávají veřejně. Avšak přesto naši nejlepší cestou je, pokračovat v naší pevnosti, která dostala naše nepřátele: do této situace. Chápeme, že pro Sověty je dohoda ABM obtížná. Pro nás také, a přesto jsme ji neporušili. Proto budeme pokračovat v rozvíjení strategické obrany ve vesmíru. Můžeme dále říkat: Jsme rádi, že Sověti přiznali, že v Afganistanu docházelo po desetiletí k porušování lidských práv, ale právě proto budeme pokračovat v posílání pomoci mudžahedínům do té doby, než padne kabulská vláda. Můžeme se také ptát: Když Sověti nyní vyjadřují respekt pro lidská práva, pak máme právo očekávat, že Sovětský svaz bude schopen sjednat s papežem Janem Pavlem II. dohodu, aby ukrajinská uniátská církev, největší potlačovaná náboženská skupina, mohla opět svobodně existovat a měla svoji náboženskou svobodu. Sovětské představitelé tvrdí, že vztahy mezi Sovětským svazem a Estonskem, Litvou a Lotyšskem jsou věcí lidu těchto zemí; ale Sověti musí vědět, že po půl století Spojené státy neuznávaly sovětskou ilegální okupaci těchto zemí a že budou pokračovat v jejím neuznávání třeba po další půl století, bude-li nutno.

Nadevšechno však bud' me vojensky připraveni. Revoluce roku 1848 byly rozdraceny sovětským vojskem. Totéž by se docela dobře mohlo znovu stát nyní, třeba po Gorbačovovi nebo za objevení se Gorbačova II. Mad'arský účastník povstání v Budapešti v roce 1956 Gyula Obersovszky řekl: "Naše svoboda je iluzí do té doby, než sama Moskva bude svobodná." A tak daleko jsme ještě nedošli.

(National Review, listopad 1989) - přel. Ved.

Svoboda - svoboda

Přijďte s námi oslavit první kroky
za svobodu Československa

V PÁTEK 8. PROSINCE 1989
do

DUMPLING HOUSE

4109 S. Harlem Ave.
Stickney, Ill.

Zvedněme číše!
Sklenka šampaňského zdarma
pro každého.

Staré pověsti české

KUTNOHORŠTÍ HAVÍŘI

1

Za Žižky se dostala Kutná Hora do české správy. Tenkrát prý tam ve Vlašském dvoře razili groše s českým lvem a nápisem na jedné straně:

Gros českého lidu

A na druhé straně s obrazem archy, kalicha a s nápisem:

Pro slávu Boží bojujícího

Tehdá se nanovo napiňovalo Libušino proroctví o Horách: sešlý podruhé a podruhé se opět povznesly. To zvláště za Jiříka blahé paměti, pak za krále Vladislava Jagellonce.

Nejeden nový couk¹ objevil, nejeden nový důl založen, mnohé šachty prohloubeny a mnohé štoly ve skále vysekány. Tovařišstvo² se množilo, doły se havíři jen hemžily a zbožný jejich zpěv rozléhal se z četných kaven³. Požehání kovu a díla bylo znát i na městě. Hory se vzmahaly, zvelebovaly. Jak prospívaly doły, šla řemesla. Bylo výdělků a peněz. Stavěly se domy a v tu dobu budoval na Horách Matěj Rejsek slavné své dílo, chrám sv. Barbory.⁴ V městě zemané se usazovali, cizinci, kupci sem hojně dojížděli; živo a hlučno bylo po všech ulicích a placích a nejšumněji ve Vlašském dvoře, kde úřadovali nejvyšší mincmistr českého království, hofmistr horní, perkmistři, důlní písaři a jiní jeho úředníci, kde také měl svou kancelář královský urbur⁵ a kdež občas i sám král sídlil. —

Pod jejich kanceláři a pod královými skvostnými pokoji byly sklepy plné drahého kovu i dílny minciřů a pregéřů, kde ze stříbra v hutích vytaveného a v pruty ulitého razili lesklé české groše.

Hory Kutné kvetly a byly prvním městem po Praze. Tenkrát, za Vladislava II., vzpomněli si Horníci⁶ na věrné Čechy, kteří proto, že přijímali pod obojí způsobou, byli před lety⁷ od Němců městem tehdy vládnoucích do dolů nemilosrdně a většinou zaživa vmetáni. I dobývali v starých dolích kosti těch Čechů, nejvíce v šachtě za Kouřimskou branou, aby je poctivě pochovali. Tu také, div divoucí, nalezeno tělo, ač necelé, a to tělo mělo prý tak čistou a líbeznou vůni jako výborná mýrha.

Z toho byl shon a pohnutí po všem městě a jedním hlasem o tom mluvili, že to tělo spočívající již léta letoucí v hluboké šachtě má tu

¹ Pramen nebo žíla rudy.

² Havíři celkem.

³ Kolny, v nichž se kovkopové scházeli a modlice se nebo zpívající čekali, až dojde na jejich žichtu, což jim klepáním oznamováno.

⁴ Chrám sv. Barbory založen asi v pol. 14. stol. dle plánu neznámého stavitele. Války husitské stavbu přerušily a pokračovalo se v ní teprve až za Vladislava II. Mistr Hanuš vedl stavbu od r. 1483. Od r. 1489 slovný Matěj Rejsek z Prostějova až do své smrti r. 1506. Po něm do r. 1512 — 1523 Beneš z Loun. Po Benešovi vedlo několik mistrů stavbu chrámovou, až mistr Mikuláš ukončil stavbu, až dle prvního plánu nebyla celá, r. 1558. Došly peníze a důchody.

⁵ Správce urbury neboli důchodu královského z hor.

⁶ Měšťané horští.

⁷ R. 1419 a 1420.

vůni na znamení boží milosti a že jistě je Chodkovo, Jana Chodka, někdy kouřimského faráře, který zmučen se svými třemi kněžími byl sem jako sta a sta jiných Čechů uvržen.

Ten podivný nálezný stal se r. 1492; po tomto zbožném pohnutí nastalo záhy jinačí vzrušení. Bouřky na Hory uhodily, a to z hlubin země, kde vřela nespokojenost, kde chudý člověk dobýval těžkou prací bohatství a blahobyť bohatým a mocným. Lúno země vydávalo

tolik rudy, že královská komora mohla mít hojnost stříbra a lid dosti výdělků. Lakota však několika lidí hřešila i na králi i na dělnících. Neposílaliť horní úředníci všeho stříbra do Prahy a havířům ještě na mzdě utrhovali.

Hluboko v zemi, v pusté tmavé štole, kterou mršalo zarudlé světlo čadícího kahanu, pracoval havíř v perkytli pilně a neúnavně, lámaje šliglemi¹ a fimolem² vzácnou rudu. Jindy konal klidně a stále těžkou tu práci. Nemělť hrubě starostí, ledaže někdy v té samotě, v šeru a v mrkavé záři maně ustál, ucho přiklonil, když znenadání se tím mrtvým tichem ozval cizí hlas, volající ho jménem, táhle a smutně třikrát za sebou, nebo že se ohlédl, nevychází-li z hlubin tmavé štoly „kovářiček“³ v havířském oděvu, s kahanem u pasu, se šliglemi v rukou, mužíček jiskrných oček, jenž tuze rád kovkopy škádlil, ale také na dobrou rudu vodil. —

Ted' měli havíři jiné starosti. Tvrdá panská křivda je hnětla, že jim úředníci za těžkou, klopotnou práci stále na mzdě utrhoují. Již sotva polovici bývalé mzdy dostávali, ač na práci jim nijak nepoleveno. Za tu skrovnou mzdu nemohli horníci již náležitě o své rodiny pečovat; leckdes už měli nouzi.

I vřelo v srdci všech. Stěžovali si navzájem a žádný se netajil s tím, nač při díle myslel, na čem se rozhodoval, tak že nemůže dále zůstat, že nemůže a nesmí býti, aby oni chudli a páni úředníci a nákladníci⁴

¹ Větší a menší kladívko (želízko a pemřlice)

² Jmol, ostrý železný klín.

³ Pídlmužík zvrací lokte.

⁴ Nákladníci slouží u z měšťanů, kteří vlastním nákladem pavovali, tj. z hor těžili. Dobvé stříbro, později rudu musili prodávat minci a hutím královským.

hor bohatli. Také o krále se starali. Vidělit a rozumělit, co se rudy a ryzího kovu v dolech vytěží, co se čistého stříbra vytaví, a jak ho o mnoho méně úředníci posílají do Prahy!

Nejprve žádali o nápravu. Ale ani horní úředníci, ani šepmistři a starší obce jich nevyslyšeli. Ano ještě přísně proti nim nastupovali. Když se horníci scházeli, aby porokovali o svých stížnostech, rozhánel je městský rychtář se svými biřici nebo žoldněři z Vlašského dvora. Proto se havíři tajně smluvili a dohodli se, že pošlou posly ku králi, jenž tenkrát meškal v Uhrách na budínském hradě.

Dychtivě v rozčilení čekali, s jakou se tito jejich důvěrníci vrátí. Doufaliť, těšiliť se, že král, až o jejich strastech uslyší, dá alespoň všecko vyšetřit, aby se přesvědčil, aby právo mělo průchod.

Poslové, jak tajně v noci vyšli z Hor, rovněž tak tajně se vrátili. Bylo večer, července měsíce, l. 1496.

Kdekdo chvátal k Vlašskému dvoru, na prostranství před ním. Sběhli se tam všichni mužové, kteří nebyli v dolech, i mnoho žen. Mnozí se již těšili, že páni ve dvoře uslyší divné noviny, po těch že zkrátou.

Páni však nezkrátli, ale havíři také ne, ač noviny z Uher byly proti nim. Král pro ně nic neudělal, nic se jich neujal, vždyť havířských poslů ani neslyšel. Nepustili jich k němu. To byla ta zpráva z Uher, které se nenadáli; a poslové doložili, jak jsou všichni u J. Milosti očernění, že jsou u krále v nelásce, že jim tam dvořané řekli, aby raději domů spěchali, aby neuvázli ještě u vězení.

Poslové ani nedomluvili.

Kolem jako když z čista jasna zabouří. Divoký křik zklamání a hněvu vyrazil ze všech hrdel. Sta, tisíce pěstí se zvedlo a hrozilo proti Vlašskému dvoru, na tisíce hrdel ho klelo a spílalo, tam že jsou buřiči, a lháři, a zloději, že jen utiskovat a očerňovatí dovedou. —

Když se na cimbuří hradní zdi ukázal důlní písař a chtěl k zástupům promluvit, zahlučela bouře nanovo a tak, že se písař narychlo vytratil. Ani sám mincmistr nepořídil. Když je vyzýval, aby se rozešli, křičeli na něj, ať jim zjedná slyšení u krále, aby se jim stalo po právu, jinak že nechají hor, ať si páni v nich sami dolují. —

Všude po městě zavírali dvěře a okenice, všude se lékali a trnuli, a celou noc sotvakdo oka zamhouřil.

Bouřiliť havíři po celou noc, rojili se, chystali se na cestu, vyváděli ženy i děti z příbytků, sháněli, svolávali ty z tovařištva, kteří byli eště v štolách a při horní práci.

Ani královští úředníci, ani šepmistři nemohli jim zabránit, nemohli jich rozehnati. Nestačilť jejich zbrojní pacholci na tolik tisíc rozvášněných, pobouřených mužů. Ba starší města i páni ve Vlašském dvoře i měšťané byli rádi, že se tovařišstvo klidí; báliť se, že nastane krveprolívání a že město vyhoří. —

Jako by temné proudy se valily, tak hrnou se havíři za ranního šera kutnohorskými ulicemi pod praporem, se svým náčiním, mnozí se zbraní, ven ku bráně, a všichni zpívali hlasem, až se okna třásla, píseň „Věrní křesťané, silně doufejte o Kristově večeři“. Zpívali ji, ač dle nařízení krále nebylo dovoleno ji zpívat pod ztrátou hrdla. —

Havíři táhli z města, na šest tisíc jich bylo, táhli, až se zastavili na

vrchu Špicberku mezi Malínem a Kaňkem. Tu se utábořili a tu hned, jak jim starší nařídili, kopali příkop kolem svého ležení a vyhazovali násep. —

Na Horách Kutných se ztišilo, ale neupokojili se tam. Strach z horníků zůstal a strach, že velká pohroma stihne doly, že zůstanou bez dělníků. A páni ve Vlašském dvoře i šepmistři byli popuzeni tou hornickou opovázlivostí. Chtěli je k práci donutit, chtěli je také ztrestat a pokořit. I psali, rychle psali a listy pečtili, královi úředníci i šepmistři, a listy jízdám poslům dali, kteří na bysutech koních je roznášeli v různé strany. —

11

Minul den, druhý, třetí a potom opět den, a horníci pořád tábořili ve svém okopu na chlumu. Pořád čekali, že páni z Hor za nimi sem pošlou jednat, aby se vrátili, aby se zas ujali díla, že za to nabídnou nápravu. Nikdo však nepřišel, nikdo se na cestě k nim neukazoval. Již nastal večer pátého dne. Na náspeu kolem ležení stály stráže, mladí havíři ozbrojení; bděli a hlídali.

A v táboře bratří z tovařišstva, zvláště staří, usínali v starostech. Tušili, že Horníci něco strojí, a počítali, že se již dlouho na chlumu neudrží; docházely zásoby. Pozdě usnuli, noci však nepřespali.

Strhlí se k ránu pokřik. Stráže z valu „vzhůru“ volaly, že se blíží nějaký veliký houf. Jak starší vyběhli na valy, zhlédli v ranním šeru temný zástup pěších i jízdých. Přicházeli od půlnoci, od Kolína.

Vtom z jiné strany valu voláno, že je viděti jiný houf, že jde jim do boku, od Čáslavi. Jen dořekli, a již se vyvalil z města, z Hor, početný zástup, havířům směrem zrovna do zad, a z toho zástupu zaléhalo bubnování a polnice hlas, a praporec se nad ním vznášel, tak jako nad oněmi, kteří přicházeli ze sousedních měst.

Již bylo zřejmo, že všichni táhnou na tovařišstvo, že je zatahují a skličují ze všech stran. Dostaliť čáslavští i kolínští měšťané z Hor hrozné zprávy o havířích, jak se chystají na mordy, že chtějí zničit sachty a všechny doly. —

Ještě se pomocné houfy na úpatí rovnaly a řadily, vtom nové silné oddělení zbrojenců přitáhlo; ti z Poděbrad přibyli a mnoho jízdých bylo mezi nimi. Když na úpatí zarazili, to se již rozednilo, poznali havíři na hoře, že nový ten houf vede hejtman poděbradského královského hradu, Oněk Kamenický z Topic. —

Vysoké ležení havířů bylo obklíčeno, úpatí jako zatopeno; hemžilo se vojskem protivníků. Na čtyři tisíce se jich tu shluklo a spojilo. Havíři na hoře za náspe stáli v houfech, jak je starší rozdělili, se zbraní a kladiv v ruce, čekající na útok nepřátel. Usnesli se, že sami boje nezačnou. Prositi však nebo vzdáti se nechtěli.

Než některým připadlo, že by měli jednat, ne s Horníky, ale s poděbradským hejtmánem, to že je králův úředník a že s Milostí královskou jedná. Oněk Kamenický že jistě neví, co se stalo na Horách, proč sem vytrhli. Kdyby mu vše vysvětlili, snad by se jich ujal a vymohl jim, že by mohli ku králi, nebo že by snad on sám jejich stížnosti králi oznámil.

A hle, poděbradský hejtman v plné zbroji vyjel ze svého houfu a zamířil sám přímo k jejich zákopům! I vyšli mu starší vstříc před násep a tu jeden z nich, šedobradý Opat, jenž pokaždé za tovařišstvo mluvil, vyložil hejtmánovi, že nechtějí krveprolití, toliko jen svého práva a jmenovitě, aby je slyšel J. Milost král.

„Je-li tomu tak,“ pravil hejtman, „pojdte se mnou na Poděbrady a já vám u Jeho Milosti opatřím, čeho si přejete.“

„Šli bychom rádi,“ vece Opat, „ale bojíme se o hrdlo.“

„Nic se vám nestane, věřte mi na slovo a pojdte.“

Tu starší, spoléhající na jeho šlechtické slovo, dohodli se, že půjdou. I oznámili tovařišstvu vše, co ujednáno, rozloučili se se svými rodinami a šli: Opat a bratr jeho Viktorin, Šimon a Pruša, také bratří, Duchek, Černý, Kůžel, Holý Želvův, Ondřej Němcův, Vít Krchňavý, Lana z Hloušky, Mládek a Klad. Ostatní pak tovařišstvo se svými rodinami nastupovalo cestu zpátky do Hor, aby tam vyčkali, až bude jejich pře u krále vyjednána, jak jim slíbeno.

Starší tovařišstva brali se s Oněkem Kamenickým a jeho lidem k Poděbradům. Nejednou se ohlédli v tu stranu k Horám; před se hleděli nevesele. Nešliť s plnou důvěrou, neměli žádné jistoty a byli v panské moci.

Ale věřili, že bude rytíř ve svém slově státi.

Když přibyli na Poděbrady, vykázal jim hejtman zámeckou ratejnu za obydlí a dal je všim potřebným slušně opatřit. Zámeckým nádvořím se mohli volně procházeti. Ze zámku však, do města, nesměli a nemohli. Svoditý most byl celý den vytažen.

Třetího dne vzal je na krátký výslech a slíbil jim, že hned vyšle dva

jízdné posly ku králi s písemnou zprávou, zatím aby měli strpení; jakmile přijde zpráva od krále, a bohďa že dobrá, že jim ihned oznámí. —

Zprávu zatím už poslal; ale jsa od Kutnohorských uplacen, poslal takovou, jakou již předtím královští úředníci z Vlašského dvora králi podali. Oněk Kamenický psal o havířích jako o nebezpečných buřičích, a že by třeba Hory Kutné, ten klenot Jeho Milosti a celého

českého království, zmařili a zhubili. Nežli se poslové vrátili, zajel si na Hory a tu pánům v povděk oznámil, co učinil, co se stane, že král na tuto jeho zprávu havíře jistě hrdla odsoudí, ať jen páni těm svým havířům rubáše chystají.

I uchystali, ale nejprve dosti stříbra poděbradskému hejtmánu, a pak tajně třinácte popravních rubášů, bílých, plátěných, starším havířského tovařišstva. Když se vrátil do Poděbrad, přiharcovali poslové z Uher. Přijeli samý večer, a havíři o nich nezvěděli. Nazejtří povolal si hejtman Holého, Ondřeje Němce a Víta Krchňavého. Žádal jich, aby se vypravili na Křivoklát, že tam uhodili na rudu a rádi by zvěděli, co na ní je, tak aby ji prozkoumali, jsouce rud a kamení dobře znalí.

Pokračování příští čtvrtěk

Český národní hřbitov v Chicagu

Již přes 100 let důvěrně slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.
Pohřbívání do země, zehem a do krypt **MASARYKOVA MAUZOLEA** s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika.
Obstaráme letní i zimní zdubení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchajte náš rádlový program každou
nedělu v 9 hodln ráno na WCEV 1450

FLORIDA - VÁS PŘÍSTÍ
DOMOV

Při koupi vašeho nového domova nebo obchodu (business) vám odborně poradí a obslouží místní makléř
J. F. BENDIK.
po 10. hod. večer 305-561-0573

KDO
INVESTUJE
TEN
BOHATNE

Hledám nemovitosti
na prodej!

Kupců je stále dost - procenta jsou nízká tak, jako v roce 1979.

Mám rodinné domky, nájemní (apartmentní) domy, obchody. KOUPE TOHOTO MĚSÍCE: 6.8 akru u Wisconsin Dells a 'trailer' dům se vším komfortem, blízko jezer a řeky jenom za 35 tisíc dolarů.

Kdo má rád přírodu a klid, rád zamění rušný denní život alespoň o víkendech a dovolené. Nenechte si ujít tuto příležitost!

Několik českých rodin už tam v okolí bydlí.

WESTCHESTER

rodinný dům o třech bytech, 3-3-2 ložnice za \$ 249.000

MIKI SPÍGL

Cermak Road Realty
6226 W. Čermak tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. 484-4800

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Football and Baseball Cards, Old Tins, Coffe, Tea, Tobacco, Japps Potatoe Chip Cans, Old Magazines, Cracker Jack Items, Iron Mechanical and Still Banks, Marbles, Old Walt Disney Items, Lone Ranger, Batman, Gene Autry, Old Comic Books, Beer Steins and Glasses, Old Postcards.

Call NORM at 863-8979
or 447-7955

Překládám do angličtiny legální doklady školní a osobní notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Sarasota - Florida

(zdarma) 1-800-237-2258

Chcete sa usadit' na pobreží GULF of MEXICO? Spol'ahlivu sprostredkujem kúpu každého druhu Real Estate. Mám 15 ročnú prax.

MARIA BALAZ
Broker-Salesman

úrad (813) 924-1156
doma (813) 349-1918

2439 Bee Ridge Rd., Sarasota, Fl. 34239

HOUSE FOR RENT

Cicero bungalow, 3 bedrooms, near 49th Ct. and 18th St. . Carpeted, clean with laundry facilities. Call after 6, leave message. 344-0702

Potřebujeme ženu nebo muže na pěknou lehkou práci při výrobě z plexiskla. Zaučíme šikovné žadatele.

Okolí Western a Cermak.
927-2129

Kde možno koupit
Hlasatel:

Austin a Čermák Rd., Cicero.
ve stánku

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní

Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

Lombard a Čermák Rd.
Cicero - stánek - nedělní

Mealmakers
6714 Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní.

Naším čl. spolům
v Chicagu a okolí
na vědomí!

Dovolujeme si vám oznámit, že v budoucnosti budeme rádi otiskovat vaše stručné oznámení schůzí a jiných pro vás důležitých událostí. Jistě si přejete hojnou účast, což chápeme.

Nezajímavé pro naše čtenáře je však popisování průběhů schůzí, které se již konaly - neznají jmenované osoby a schůzovému jednání, které se jich netýká, nerozumějí.

Hlasatel se rozesílá takřka do celého světa, i když ne v takovém množství jako do ostatních států amerických a chicagského okolí. Musíme proto vyhovět celé čtenářské obci, aby Hlasatel byl zajímavý pro každého.

Děkujeme za pochopení
REDAKCE Hlasatele

For Rent
"Le Versailles Courts"
in Florida

Tired of long cold winter?
Thought, can't afford retirement in Florida?
Don't drive a car?

We have the solution: Join us in the newly renovated "LE VERSAILLES COURTS", located in the heart of residential communities of Seminole-Largo. Just 15 min. to the Gulf beaches, 1 block to beautiful Lake Seminole, half a block of Alt. 19 - and its shopping centers.

We offer: efficiency w. shower and kitchen facilities, 1 and 2 bedroom luxury apts., in the mini-resort like setting, pool with whirlpool, shuffle boards, games, air conditioned-heated, all utilities included, linen service, maid service, coin laundry, chauffeured car service at nominal cost.

Prices ranging from \$400 per month, early, weekly, monthly, seasonal available. Opening in '90.

For reservations call "Le Versailles Courts" 813-391-6045. Space is limited.

Hledá se paní, která by napekla vánoční cukroví.
Volejte od 9 do 5 hod.
898-0706
po 5 hod. - 968-2522

Hřbitovní loty

CEMETERY LOTS FOR SALE
Prodám místa na 7 hrobů na Českém národním hřbitově za \$2.800 (\$400 jeden).
(312) 725-1336

(312) 484-1118
marina's
BEAUTY SALON
Home of the finest permanent waving
Visit Marina's new salon - formerly at 26th St. & Hamlin, now at 6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

My vám to sečteme!

Jára Kohout

Taková věta: "My vám to sečteme!" je slyšena teď často. A to nejsou žádní matematici. Do ba se táhla pomalu, jako ten volaj na Aljašce a najednou změnila směr. Zdá se, že glasnost nese užitek. Američtí redaktori a reporteri s video aparátama se pohybují volně v Rusku, v Číně, v Polsku, v Maďarsku a také u nás, v našem rodném kraji. Jejich důkladnou práci vidíme na televizi. Jedná se o půjčku a tak USA chce vidět naše hospodářství. Hlavně kolik se vybírá na Karlově mostě v Praze.

Zhruba vypočítali, že v ČSSR je 9 x 100.000 svobodných matek. 67 žen, údernic ze sta podvádí manžel. Jeden komunista ze 14.000 je rád, že je komunista. 80 procent lidí z otrockých zemí, které okupovali sovětskí vojáci by rádo uteklo za hranice. 95 procent všech tamních občanů si nekoupilo vloni nic na sebe, 27 procent si nečistí boty na rohožce, protože rohožek není. Půl procenta číšníků nevezme diškereci, když se mu nabízí.

Komentátor z NBC zjistil, že dříve na venkově na sto krav připadl jeden motocykl. Dnes na sto motocyklů připadá jedna kráva - a pak má být mléko. Redaktor z dvojky vypátral, že v Žentourovicích občani i mládež v deváté pětiletce šla na ponravy. Našli celkem 17 ponrav, tak vyšlo celkem 13 a jedna čtvrtina člověka na jednu ponravu. Přes to předčili Kamenné Žentourovice o 27,2 procenta ve sběru ponrav.

Lidi z programu 20 20 poskytli následující přehled: Počítejme, že v ČSSR je zhruba 15 milionů obyvatel. Z toho je důchodců 3 miliony 500, zbývá tedy práce schopných obyvatel 11 milionů pět set, z čehož je pod 18 let 5 milionů. Zbývá tedy dospělých, práce schopných občanů 6 milionů pět set. Z toho nic nedělajících darmošlapů, jako papalášů, kteří mají privilegia, dozorců, předsedů, generálních ředitelů, funkcionářů, tajemníků v různých organizacích je 3 miliony. Zbývá tedy na práci 3 miliony 5 set, z čehož v armádě, ve vojsku, u StB-tajné policie, vexlařů, atd. je 1 milion. Čili na práci možno použít 2 miliony 5 set obyvatel. Státních a veřejných zaměstnanců e... 1 milion. Tedy na vážnou práci zbývá 1 a půl milionu. Z toho dramatiků, bláznů, delegátů, nemocných, národních laureátů a těch co nemůžou dělat, protože drží 'rudý prapor' je půl milionu. Tedy na práci použitelných obyvatel je 1 milion, z čehož v pracovních táborech na nucených pracích je 999. Tedy celkem pro práci zbývá jeden a ten jediný 'opravdu' pracuje.

Pakliže Amerika půjčí několik bilionů, soudruzi flákači se budou moci flákat dál.

(Druhý a třetí týden v listopadu)
Jaroslav Moudrý

Od okamžiku, kdy skandály proskribovaný bývalý senátor John G. Tower, byl nahrazen jako kandidát ministra obrany Spojených států Dickem Cheney, nová administrace dostala jiný ráz. V první řadě Dick Cheney je, dle našeho názoru, nejpříjemnějším politickým překvapením dlouhé doby. Povahově, svou znalostí a hlavně schopností a odvahou se vyjádřit. Je to zásluha Bushovy administrace, že "dovolila" takového člověka do své vlády. Bylo ho zapotřebí, ačkoliv bývalý ministr obrany, Caspar W. Weinberger, zaslouží si co největší pochvaly. Cheney pokračuje v jeho šlépějích jakožto nezávislý myslitel a do značné míry, jakožto protiváha i "druhá alternativa" zahraniční politiky této administrace.

Zatím co se Bush připravuje na novou schůzku s Gorbačovem, Cheney varoval minulou sobotu (11. 19.) prezidenta před slibem jakýchkoliv finančních pomoci, jakož i uvolnění v obchodních transakcích ve prospěch Sovětského svazu.

Cheney také potvrdil svůj dřívější nesouhlas se státním tajemníkem James A. Bakerem III v otázce zaujetí správného postoje ke změnám, které jsou v průběhu v Sovětském svazu. Opakoval svou předpověď, kterou jsme zaujali od prvního dne objevení se glasnosti a perestrojky, že Gorbačov velmi pravděpodobně neuspěje v nastolení trvajících národohospodářských a demokratických reforem.

Dle Los Angeles Times, tedy jedné z nejpřednějších novin této země, "hlasitý skepticismus tajemníka obrany je všeobecně považován za odraz úmyslné strategie Bushovy administrace, aby tím demonstrovala Moskvě, že ačkoliv Spojené státy podporují reformní snahy Gorbačova, je také připravena na možnost jeho neúspěchu". Cheney "... vyjadřuje svou opozici význačné finanční pomoci či obchodním výhodám...", což dle něho je nutno vykládat jako "vměšování se do vnitřních záležitostí Třetího světa..." Dále Cheney řekl, že Sovětský svaz je "zavázán více než nutno" ve své pomoci Kubě, Nikaraguay a Afghánistánu. A my dodáváme El Salvadoru a Panamě. Konečně i oficiální kruhy této země začínají veřejně kritizovat tu smutnou skutečnost, že Spojené státy tradičně podporují své vlastní nepřátele. Kdo to zde dělá, či je to jen hloupost nevzdělaných politikářů? Jsem si jist, že odpověď je známá. Na dvou židlích se nedá dobře sedět, či jak to říkal Abraham Lincoln o tom lhaní všem a po celou dobu.

Pokračování příští čtvrtěk

"Na slávu toho, co bylo Řecko a skvělost toho, co byl Řím."

- Edgar Allan Poe

*When you have questions
about investing...
see the
Banking Professionals.*

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650
Phone 654-2000

MEMBER FDIC

FDIC

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby
veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Telefonní rozhovor s Československem

Vážená redakce,

na výzvu matky dělám zprávu o obsahu telefonního rozhovoru v noci ze 24. na 25. 11. 1989.

Celou věc zavinila Sylva, která se nemohla dovolati své sestřence - zaměstnankou pražské televize. Volala nás, abychom zavolali známého, bychom se dověděli co se děje v Praze. Tak v časných ranních hodinách jsme volali Jopáka, má 2 děti, dceru a syna, oba na vysokých školách v Praze.

Od 17. 11. obě děti neviděl, jen dcera telefonovala, že jsou oba dva zdraví a neporanění. Nocují na fakultách a drží hotovost pro naléhavé práce. 17. 11. mezinárodní den studentstva den zahájení represálií německých okupantů v r. 1939 - věděli to bílé lebky? - když zahájili bití studentů? Kdyby byli vychováni jako lidé tak by věděli, že je to velmi památný den v českých dějinách. Tak 17. 11. byla plánována vzpomínková manifestace na Jana Opletala. Byl zabit Němci v Opletalově ulici (shoda okolností v blízkosti pomníku sv. Václava). Vše bylo naplánováno a povoleno. Průvod vedli studenti Akademie Músických umění a šel z Vyšehradu po vltavském nábřeží. Pořádek nebyl nikým narušen a došel až na pokraj Národní třídy. Tu se na studenty beze slova výstrahy vrhli bílé lebky. Dle domnění, dle vyjevených očí, pod vlivem drog. Současně speciální jednotky se psy. A nastalo něco co se dá nazvat masakrem. Lidé leželi na zemi bití a pokoušáni psy a po nich šlapali bílé lebky, kteří jednali jako vztekli psi. Na tomto rohu je také Národní divadlo a tak studenti utekli do divadla, kde bylo právě představení. To bylo přerušeno a když herci se přesvědčili o tom co se stalo, vyhlásili varovnou stávkou. Následující den vyhlásila i jiná divadla stávkou a k nim se přidali i dělníci několika závodů a také Jáchymovské doly. Celý týden byl život v Praze paralysován.

V tu dobu byla v Praze paní Vedralová s nejmladší dcerou. Prosím, požádejte jí o několik kamínků do celé skládanky.

Denní Hlasatel z úterý jsem dostal v sobotu a sobotní vydání jsem dostal dnes. Jak jsem se dočetl celkově to souhlasí, až na to, že píšete, že se to stalo na Václavském náměstí, ovšem nedá se vyloučit, průvodů bylo několik, to nevím, neslyšel jsem.

To další padá na vrub pošty. Noviny chodí velice nepravidelně a soustavně pozdě. Ale za to denně dostávám náruč junkmailu, který jde obyčejně rovnou do garbage. Již jsem slyšel nářek pošty, že klesá množství psaní. At' se nediví, dopis z Cicera jde do Chicaga týden. Do New Yorku 10 dní, to je prostě nemožné. A nyní podniky začínají používat FAXu. Je to jednoduché a doručení dopisu (pardon kopie dopisu) je otázkou několika minut a není nutno jej posílat poštou. Tím odpadá starost s psaním, dopravou na poštu a jejím doporučováním. Mnohé podniky tak úplně vyřadili poštu z provozu, FAX obstará vše. Dopis je doručen během několika minut a né týdnů.

To je tak vše, co jsem chtěl Vám říci.

S pozdravem a přáním příjemných svátků Vánočních a hodně zdraví v Novém roce 1990 Vám přeje

- Ladislav Trousil

"Nezralí umělci napodobují, zralí kradou."

- Lionel Trilling

"Svoboda projevu a svoboda volného jednání nemají smyslu bez svobody myslet."

- Bergen Evans

**Do Československa
1989**

Skupinové odlety každých 14 dní za snížené ceny. Rovněž máme zájezdy do Vídně, Frankfurtu, Mnichova a Říma, také za snížené ceny.

TUZEX, oblíbený dárek Vaším příbuzným a přátelům. Pošlete včas, než bude předvánoční nával. Vyřizujeme také zaslání balíků do Československa.

Návštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za zvlášť nízké ceny.

Vyžádejte si podrobné informace u

Weber Travel Agency

6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL 60402

Tel. 312-749-1333,

po 11. listopadu area číslo je 708 místo 312.

vel'a hovorí a píše - sú spravidla výsledkom frustrácie mladých ľudí, ktorých poctivé úsilie o zmeny a nápravy sa stretáva s nepochopením, alebo s otvoreným odporom zo strany starších.

Tlač v socialistických krajinách dôsledne registrovala (a niekedy s nezakrytou škodoradosťou) tieto revolučné prejavy nespokojenosti mládeže na západe. Porovnávali ich s činnosťou socialistickej mládeže, ktorá vraj usilovne stavia trate mládeže, obetuje svoj voľný čas a prázdniny prácom na dobrovoľných brigádach a nadšenému budovaniu socializmu.

Iba keď prišla 'glasnosť' ozvali sa kritické hlasy proti hriechom stagnácie a byrokracie, vyšlo najavo (čo ináč už každý vedel), že socialistická mládež bola práve taká nešťastná a nespokojená s politikou svojich dospelých vodcov, ako mládež na západe. Ba bola na tom ešte horšie v tom ohľade, že sa musela pretvarovať. Musela vyhlasovať, že sa jej páči, čo sa jej protivilo, musela sa stavať do pózy, do ktorej ju nútili a oduševňovať za veci, ku ktorým nemala nikdy vnútorný vzťah. Výsledkom tohto procesu bolo monumentálne odcudzenie. Postoj dnešnej slovenskej mládeže k socializmu je prinajlepšom apatický a vo väčšine prípadov odmietavý, ba priamo nepriateľský.

V tomto závažnom probléme leží aj budúcnosť 'perestrojky'. Skutočnú a efektívnu prestavbu priemyslu a spoločnosti možno uskutočniť len s početnými a mravne bezúhonnými ľuďmi. Aj vedenie komunistickej strany vie, že rezervou takýchto obrodných síl môže byť iba mladá generácia. Komunisti si uvedomujú, že úloha získať mládež pre socializmus, alebo obrodu socializmu je taká obrovská, že to presahuje ich sily a možnosti.

Toto vyplýva aj z článku prof. Milana Čirbesa, ktorý písal v Novom slove o neúspechoch socialistickej výchovy. Systém, ktorým museli mladí ľudia prechádzať, nepripravoval ich do života ani odborne, ani mravne. Na stredných a vysokých školách, i na pracoviskách sa charakter mládeže viac deformoval než zušľachťoval. Ich učitelia a profesori im vedome prednášali nepravdu. Nemali odvahu vysloviť a obhájiť pravdu, lebo sa báli o zamestnanie. Študenti pri skúškach museli opakovať tieto lži. Keď chceli zložiť skúšku, museli skúšajúceho presvedčiť, že týmto výmyslom a nezmyslom veria. Aký rešpekt môže mať mladý študent k systému, ktorý zavádza takéto ohavnosti do života a nazýva to socialisticou morálkou?

S takouto ducha deformujúcou atmosférou sa stretávajú mladí ľudia nielen v školách, ale aj na pracoviskách. Tam - ako čítame v spomínanom článku Milana Čirbesa - je táto situácia:

"Zapričínuje hospodárske a morálne škody, roztrpčuje mladých, morálne pevných, kvalifikovaných pracovníkov, snažiacich sa niečo dokázať na báze výskumov, progresívnych metód a racionálnej organizácie práce. Títo mladí pracovníci však často narážajú na zret'azenú hrádzu amorálnych vedúcich a starších pracovníkov, zjednotených na základe vzájomných privilégií a spoločného protispoločenského konania. Súčasná ekonomika potrebuje tak ekonomické ako aj morálne ozdravenie. Ozdravenie spoločnosti, posúvanie jej vývoja dopredu prináleží vždy mladej generácii, ktorá je nezatažená stereotypmi, vzdelanostne prevyšuje staršie generácie a má životný elán borit' sa s problémami, ktoré vývoj prináša." - Koniec citátu.

To je správna diagnóza. Tragédiou je však to, že na liečenie tejto spoločenskej choroby nemajú komunistickí mocipáni ani vôle, ani ochoty, ani prostriedkov. Problém prerástol ich možnosti a vyriešiť ho dnes môžu iba noví ľudia starými osvedčenými metódami.

Bolo by naivné domnievať sa, že deformácie, ktoré sa úradne kultivovali za posledných 40 rokov, sa dajú napraviť jednou krátkodobou kampaňou. Kazit' je vždy ľahšie, ako napravovať a stavba vždy trvá dlhšie než búranie. Súčasnú hospodársku, spoločenskú a morálnu krízu nemožno prekonať odvolávaním sa na tzv. Socialistickú morálku, alebo návratom k Leninovi. Sociálna morálka a leninské učenie sú slepou uličkou, do ktorej sa náš národ dostal pod vedením tzv. 'múdrej strany'. Zo slepej uličky je len jedno

východisko: návrat k rozcestiu, kde sa pred desiat'ročiami odbočilo zo starej a osvedčenej cesty - z cesty kresťanskej morálky. Touto cestou sme prešli z barbarstva do civilizácie pred 11. storočiami a ona je aj dnes jedinou možnosťou všestrannej obrody národa.

Zasviť mi ty slunko zlaté
na posledný z vlasti krok.
zahřej v prsou city svaté,
osuš z očí slzi tok...

Oznámení úmrtí

ROSE KNOP, roz. Hájek

narozena blízke Prahy, Československo, 1. ledna 1900

Zemřela v Palos Heights 1. prosince 1989 ve věku 89 roků. Žila poslední léta pod vzornou péčí františkánských sester v domově Matky Terezy v Lemont, Ill. Její adresa v Berwyn byla 2505 S. Kenilworth Ave., od r. 1919 do r. 1967. Její manžel Frant. Knop zemřel 27. ledna 1983.

Poslední obřad provedl Otec R. Romano 1. prosince 1989 v katolickém kostele Palos Heights, Ill. Pohřeb bude ve středu 6. prosince 1989 v 11,30 hod. dopol. za provedení Otce James J. O'Briena na Woodlawn hřbitově; vypraven z pohřebního ústavu George Schubert, 6616 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. Po pohřbu oběd pro zúčastněné bude v Old Prague restaurantu, 5928 W. Cermak Rd., Cicero od 12,15 do 2,30 hod. odpol. Všichni příbuzní a přátelé jsou zváni.

V zármutku zde zůstávají:

VERA (EDWARD) CUSTER - dcera; FRANK (JO ANNE) KNOP a dr. CHARLES (CHRISTINE), dcera Stanley a Lucille Koziol KNOP - synové;

HELEN (JAMES) STEPANEK - sestra; EDWARD CUSTER, Jr., CHERYL MAYERCEK, STEPHEN (LINDA) KNOP, MATTHEU KNOP a LEANNE KNOP - vnoučata; SEAN MAYERCEK, WESTIN KNOP a JENNIFER KNOP, právnučata;

OLGA (Dr. HENRY) SWIONTEK, HELENA (FRANK t) KYSELA, IRENE (syn PAUL) BOBBISH, JAMES (LORRAINE) STEPANEK - neteře a ostatní. Páni ANNETTE ZIKAN, Berwyn - draze milovná přítelkyně

Bližší informace na č. tel. 788-1092

Pro vánoční dárky přijďte k PANCNERŮM do Berwynu

Z Československa a jiných zemí největší výběr KRISTÁLOVÉHO SKLA, též KERAMIKY. Pravé české GRANÁTY a Jablonecká BIŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšívané BLŮZY, vyšívané OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENILE ke krojům. KAPEŠNÍKY, vlněné SÁTKY a PANENKY v krojích.

Hezký výběr náboženského zboží. Skleněné vánoční OZDOBY na stromek, tři roztílné KALENDÁŘE na rok 1990 Praha, čl. hrady nebo svatební kroje.

CUKROVINKY, BONBONIERY a vánoční čokoládové OZDOBY k zavěšení na stromek balené v pestrém staniolu. Salonky a vánoční oplátky. Čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ: mák, kmín, trhané krupky, sušené hřibky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

Vánoční BLAHOPRÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské a jiné.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě. Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL. 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí-pátek od 9,30 ráno do 6,00 hod. večer;

v sobotu od 9,00 ráno do 6,00 hod. večer; zavřeno v neděli

Tel.: (708) 484-3459

74. Annual Fall Dance

sponsored by SPARTA A. B. A. CHICAGO

Saturday, Dec. 9, 1989

AT THE

American Legion Hall

5510 W. 25th ST., CICERO, IL.

Music by: St. Louis Express

Donation: \$8.00

ENTREE: 8.00 PM